

KAPITEL II-VIII

DET DANSKE ARBEJDSMARKED OG ARBEJDSMARKEDSPOLITIKKEN

Udviklingen på det danske arbejdsmarked har igennem 1990'erne været bemærkelsesværdig, og problemstillingen i arbejdsmarkedspolitikken har ændret sig fra bekæmpelse af høj og vedvarende ledighed til spørgsmålet om at øge arbejdsstyrken. Med henblik på at vurdere årsagerne til dette skifte omhandler kapitlerne II-VIII aspekter af det danske arbejdsmarked og arbejdsmarkedspolitikken. De enkelte kapitler har følgende indhold:

Tendenser og perspektiver i dansk arbejdsmarkedspolitik

I kapitel II beskrives arbejdsmarkedspolitikken og den aktive socialpolitik i Danmark med fokus på udviklingen siden 1994. Endvidere diskuteres udviklingen i den danske arbejdsmarkedsmodel med vægt på ændrede rammer for lønforhandlingerne og den øgede indflydelse fra EU. Kapitlet afsluttes med en vurdering af arbejdsmarkedspolitiske erfaringer i Holland og Storbritannien, der som Danmark har oplevet betydelige fald i ledigheden i de senere år.

Ledighed og løndannelse

I kapitel III diskuteres, hvor stor en andel af ledighedsfaldet i 1990'erne der kan tilskrives hhv. konjunkturudviklingen og ændrede strukturelle forhold på arbejdsmarkedet. Der gennemgås en række forhold, der kan have påvirket den danske løndannelse i 1990'erne, og med udgangspunkt i disse forhold forsøges der opnået en fyldestgørende empirisk beskrivelse af den historiske lønudvikling med fokus på at forklare de senere års afdæmpede lønstigningstakt.

Den geografiske mobilitet på

Kapitel IV indeholder en beskrivelse af den geografiske mobilitet på arbejdsmarkedet, og det belyses, hvilke bag-

Kapitlerne II-VIII er færdigredigeret den 11. november 2002.

arbejdsmarkedet	grundsfaktorer der er afgørende for de lediges mobilitet. Det analyseres, om ejerboligformen er med til at skabe strukturproblemer på arbejdsmarkedet.
Arbejdsløshedsforsikring	Kapitel V beskriver dagpenge- og kontanthjælpssystemet. Det vurderes, hvorledes systemerne påvirker lediges tilskyndelse til at finde arbejde, og om der er behov for at ændre ydelsernes niveau og profil over tid. Endvidere belyses kommunernes og arbejdsløshedskassernes administration af den aktive arbejdsmarkeds- og socialpolitik. Afsluttende vurderes, om den nuværende organisering og finansiering af forsikring mod ledighed er hensigtsmæssig.
Aktiveringsindsatsen for forsikrede ledige	Formålet med kapitel VI er at undersøge, om aktiveringen i sidste halvdel af 1990'erne har medvirket til, at de ledige hurtigere kommer i beskæftigelse. Det bliver belyst, i hvilken udstrækning forskellige aktiveringstiltag virker for forskellige grupper af ledige, og det vurderes, hvornår i ledighedsperioden de forskellige foranstaltninger bør starte. Selvom der er positive beskæftigelseseffekter af aktivering, er det ikke sikkert, at disse står mål med omkostningerne herved, og derfor er det vigtigt at sammenholde samfundsmæssige omkostninger og fordele.
Arbejdsstyrken	Kapitel VII indeholder en fremskrivning af arbejdsstyrken til 2020. Denne fremskrivning sammenholdes med regeringens 2010-plan for at vurdere, om målsætningerne heri er realistiske. Kapitlet slutter med en vurdering af, hvilke faktorer der påvirker de forskellige befolkningsgruppers erhvervsdeltagelse.
Udviklingstræk og behov for ændringer	Kapitel VIII giver med udgangspunkt i de foregående kapitler en helhedsvurdering af arbejdsmarkedet og arbejdsmarkedspolitikken i Danmark. Kapitlet munder ud i anbefalinger om ændringer i arbejdsmarkedspolitikken.